

Milé čitateľky a milí čitatelia!

Prinášame Vám ďalšie číslo nášho časopisu, v ktorom mapujeme udalosti zo života Považskej knižnice. Dočítate sa o letných podujatiach a o úspešnom vypracovaní projektu pre deti. Predstavíme ďalšiu zaujímavú rodáčku a tešiť sa môžete na retro spomienku zo sťahovania knižnice. Sme radi, že aj napriek pandemickým obmedzeniam je náš Knihárik plný zaujímavých informácií. Veríme, že nám ostanete verní a už teraz sa tešíme na ďalšie pokračovanie tohto občasníka.

Vaša redakčná rada

Krst knižnej búdky v Milochove

Na Slovensku sa nachádza množstvo knižných búdok. Sú to malé domčeky pre knihy, ktoré dostali ďalšiu šancu poslúžiť aj iným. Knihy boli buď zastaralé, alebo len tak ležali odložené na policiach, a práve tu dostávajú šancu, aby si ich niekto iný prečítal. Pre knižné búdky platí len jedno pravidlo: *Vezmi si knihu a po prečítaní ju vráť, alebo vymeň za inú.*

Milochov – dedinka v okrese Považská Bystrica, cez ktorú tečie rieka Váh, obklopená horami. Už od augusta sa obyvatelia tejto obce tešia zo svojej knižnej búdky, na otvorení ktorej sme sa zúčastnili. Pokrstila ju riaditeľka našej knižnice. Pri príležitosti

otvorenia knižnej búdky prečítali naše kolegyně niekoľko pekných rozprávok, ktoré deti počúvali spolu s rodičmi. Verejnosť má možnosť spestriť si voľný čas a prečítať si knihu v prírode, zobrať domov, po prečítaní ju vrátiť do búdky, alebo vymeniť za inú.

Zuzana Žiačková a Daniela Špírková

Spoznávaj liečivé bylinky

V čase letných prázdnin sa zúčastnilo niekoľko detí Letného tábora Základnej školy SNP v Považskej Bystrici. V tento krásny deň šantili na pestrofarebnej lúke nad školou, ktorá bola posiatá rôznymi rastlinkami a stala sa stredobodom ich záujmu. Pod vedením pani učiteľky sa učili spoznávať rastliny, ktoré nám pomáhajú liečiť rôzne choroby i neduhy.

Po chutnom obede sme sa s nimi stretli my, pracovníčky knižnice na pobočke SNP, pred budovou školy. Letné slniečko štekľilo detské tváričky. Deti si posadali medzi zelené stebielka trávy, farebné hlávky rôznych kvietkov a započúvali sa do príbehov z knihy *Rozprávkový herbár* a *Bylinkové rozprávky*, z ktorých sme im čítali. Dozvedeli sa, ako rumanček kamilkový túžil letieť vysoko až sa mu to raz podarilo a vyletel až k oblakom. Bol veľmi šťastný. A tiež to, prečo má ruža červené plody? Nuž preto, lebo zachránila zajačika pred orlom. Matka Príroda preto darovala šípovému kru pre jeho plody červenú farbu. Kto pomohol dievčatku s chorými očami? I toto sa mohli dozvedieť, ak si už sami prečítali spomínané knihy.

Deti nám ukazovali rastlinky, ktoré nazbierali a o ktorých sme čítali. Bolo to krásne ukončenie bylinkového dňa plného farieb a vôní.

Zuzana Žiačková

Svet za oknom – výtvarná súťaž

Ako prežívali deti prvú vlnu pandémie, sme sa dozvedeli prostredníctvom výtvarných prác, ktoré priniesli do Považskej knižnice na sídlisku SNP.

Práce pripomínali sny detí, mihali sa pestrými farbami, ktorými si pripomínali radosť z okolitého sveta, cnelo sa im za stretnutiami s kamarátmi i osobami ich srdcu blízkymi. Chýbali im športové aktivity, ktorými si spríjemňovali chvíle voľna. Mnohé deti stvárnili svoj deň v detskej izbe za stolom s počítačom a venovali sa učeniu a školským úlohám. Výtvarné práce však vyjadrovali aj smútok nad stratou blízkych ľudí i tých, ktorých nepoznali a pandémia ich pripravila o to najcennejšie.

Zo 120 prác sme vybrali:

4 víťazné práce za výnimočné stvárnenie témy,

2 víťazné práce stvárnene kolážovou technikou.

Naše poďakovanie patrí všetkým deťom i učiteľom, ktorí sa zúčastnili súťaže. Práce detí budú vystavené v Považskej knižnici v Považskej Bystrici na pobočke SNP.

Jana Tršková

Prázdniny s Hávedníkom

Aj keď sa už školský rok skončil, deti základných škôl sa mohli zúčastniť Letnej školy, kde sa dozvedeli a naučili veľa nových informácií.

Využili sme túto možnosť aj my – knihovníčky Zuzka, Danka a Janka – a ponúkli sme školám možnosť, dozvedieť sa niečo zaujímavé o rôznych druhoch hmyzu – hávede. S našou zázračnou krabicou zvanou Hávedník sme sa vybrali za deťmi do Základnej školy Nemocničná. Kto sa v nej ukrýval?

Knihovníčka Zuzka porozprávala deťom o premene motýľov z chlpatých húseníc na krásne stvorenia. To, že sú naozaj krásne, si deti mohli overiť, keď si pozreli preparáty amazónskych motýľov z jej súkromnej zbierky. Videli i najväčšieho nočného motýľa – *Attacus atlas*.

O motýľoch píše básnici vo svojich básňach, maľujú ich maliari na svoje plátna, pretože tento druh hmyzu je symbolom krásy, krehkosti i pestrosti farieb. Vedeli ste o tom, že motýle sú rozšírené všade na svete okrem Antarktídy? Že hospodársky najvýznamnejšia je priadka morušová, ktorej kukla sa obalí hodvábnym vláknom – kokónom? Kokóny sa zbierajú a získava sa z nich hodvábné vlákno.

Aby sme deti nevyčerpali množstvom informácií, naučili sme ich krásnu veselú pieseň s názvom *Letí motýľ, letí*.

Ďalšou zaujímavou témou boli malé včielky, vzor usilovnosti a deľby práce. Deti pochopili, že kým sa u nich doma objaví pohár sladučkého medíka, ktorý si dávajú na chliebík či do čaju, je za tým množstvo práce a mnoho nalietaných kilometrov týchto malých stvorení. Orientačným bodom je pre nich Slnko a správy si odovzdávajú tancom. Okrem iného sa deti dozvedeli, že včely sú tu už od čias dinosaurov, spočiatku boli mäsožravé a podobali sa na osy.

Knihovníčka Janka deťom priblížila život dážďoviek. Sú pre nás dôležité hlavne preto, že zohrávajú veľkú úlohu pri prevzdušňovaní a zúrodňovaní pôdy a napomáhajú aj pri tvorbe pôdneho humusu. Deti zaujali informácie o tom, že dážďovka dokáže prežiť aj bez hlavy. Vie to napríklad aj krt, a tak si ukladá dážďovky s odhryznutými hlavami do svojej podzemnej chladničky, kde dlho vydržia čerstvé. Ak im ale odhryzne menej ako štyri články, milej dážďovke hlava dorastie. Tá si dobre rozmyslí, či počká, kým na ňu pán krt dostane chuť a radšej utečie preč.

„Rybačka dážďovku desí, o tom nie sú pochyby, veď vždy na háčiku sedí, sťa návnada pre ryby. Najlepšie sa cíti v zemi, v nej si vrta chodbičku, krtko miluje ju, má jej plnú chladničku.“

Krabica Hávedník nakoniec skrývala aj skutočne odpornú háved'. Tento hmyz je tiež niečím zaujímavý. Aké má tajomstvá, kde žije, čím sa živí, či má veľa nôh, očí, je chlpatá alebo slizká, deťom porozprávala knihovníčka Danka. Tak sa deti zoznámili aj s pavúkmi a parazitmi, ako sú napríklad kliešte, blchy alebo vši. Deti sa tiež dozvedeli, ako sa pred nimi chrániť.

Zaujali ich aj pavúky. Zistili, že všetky majú osem nôh. Tak to skrátka je. Keď stretneme pavúka so siedmimi nohami, neznamená to, že nevieme počítať. Taký kosec domový (pavúk s dlhými tenkými nohami, ktorého stretneme najskôr v kôlni), býva často lovený. Vtedy sa dá na útek. A keď ho lovec doháňa, pod nohy mu hodí vlastnú nohu. Tá sa ihneď začne metať, hádzať, akoby boxovala do vzduchu. Prenasledovateľa to zmätie a odláka jeho pozornosť. Kosec rýchlo zmizne na bezpečné miesto, kde zistí, že má len sedem nôh. Nevadí, zachránil si život. Deti si na obrázkoch mohli pozrieť aj najväčšie pavúky sveta, ktoré sú poriadne chlpaté, ako napríklad vtáčkara, ktorý môže mať až 30 centimetrov.

Dozvedeli a naučili sa tu skutočne veľa zaujímavostí.

Zuzana Žiačková a Daniela Špírková

Regionálna maľovanka o dominantách mesta Považská Bystrica

Edukačná maľovanka *Vymaľuj si svoje mesto* vznikla ako nápad knihovníčok regionálneho oddelenia Považskej knižnice v Považskej Bystrici. Začiatkom roka 2020 sme vypracovali projekt, ktorý bol úspešný, a tak sa realizácia vyhotovenia maľovanky s finančnou podporou Slovenskej asociácie knižníc (SAK) v rámci programu *Partnerstvo alebo spojme svoje sily* mohla začať.

Obrázky v maľovanke zobrazujú charakteristické prvky mesta Považská Bystrica a okolia, predovšetkým architektúru budov. V rámci spolupráce sme, ako ilustrátora maľovanky, oslovili regionálneho výtvarníka Jozefa Pobočíka, ktorý je v regióne známy svojím charakteristickým rukopisom. Ilustroval viacero kalendárov či kníh (napr. knihu pre deti *O fontánkovej Dorotke a jej vozíčkovej babke*, 2019). Cieľom myšlienky projektu a jej realizáciou chceme u detí predškolského a mladšieho školského veku podporiť lásku a vzťah k rodnému kraju. Maľovanka je nepredajná a bude slúžiť ako učebná pomôcka pre knižnično-informačné hodiny zamerané na regionálnu výchovu v knižnici.

Antonia Šaradinová a Andrea Smolková

Máša Mikušíková-Pavlíková
(1914 – 2001)

V dnešnom článku Vám predstavím opäť nevšednú osobnosť, neúnavnú organizátorku kultúrneho života, redaktorku, regionálnu spisovateľku... a pre nás zaujímavú o to viac, že pracovala ako o jedna z prvých knihovníčok, ba dokonca istý čas robila aj riaditeľku našej knižnice.

Foto: z knihy *Daň lásky*
z trilógie *Za oponou času*

Narodila sa 16. mája 1914 v Košeci v rodine tehliarskeho majstra. Veľmi rýchlo osirela, lebo otec jej padol v 1. svetovej vojne a matka odišla za prácou. Vychovali ju starí rodičia. Starý otec ako tehliarsky majster sa viackrát sťahoval za prácou. Z tehelne v Košeci odišli do Tatier, do Veľkej Lomnice, tu chodila do školy s nemeckým vyučovacím jazykom.

Ďalším bydliskom bol Prešov, kde ukončila meštiansku aj obchodnú školu. Kvôli zlej finančnej situácii nastúpila do zamestnania, pracovala ako účtovníčka, neskôr na ONV v Giraltovcich i v novozriadenom úrade práce. V roku 1941 sa vydala za hlavného súdneho aktuárskeho tajomníka Karola Mikušíka a spolu sa presťahovali do Bratislavy. Tu zostala do roku 1943, kedy sa jej narodil syn.

Z Bratislavy sa vrátila pre vynútenú evakuáciu na Považie. V Považskej Bystrici žila a pracovala dvadsať rokov. Tu sa jej narodila dcéra Eva. Doplnila si vzdelanie na Osvetovej škole. Vystriedala viacero zamestnaní, medzi inými aj riaditeľku novovzniknutej okresnej knižnice. Takto si na ňu spomína Ján Jankovič, prekladateľ a vydavateľ vydavateľstva JUGA, rodák z Považskej Bystrice: „... ako považskobystrický stredoškólak som pani Mikušíkovú poznal ako mamičku svojho spolužiaka Petra, ale aj ako riaditeľku okresnej knižnice, ktorej som bol stálym návštevníkom.

Bolo to v druhej polovici päťdesiatych rokov... Okresná knižnica sídlila na námestí v nie pôvabnom a už vonkoncom nie starobyloom dome, ako to bolo v iných mestách a mestečkách. Pani Mikušíkovej sa však podarilo z obyčajného domu urobiť Dom, vdýchnuť mu život, prilákať deti v teplákoch i dospelých, vytvoriť súčasne chrám kníh i diskusný klub pre ľudí, ktorí mali záujem o literatúru a knihy. Pani Mikušíková mala svoju knižnicu i svojich čitateľov v malíčku, každému vedela poradiť, tých, čo potrebovali, vedela usmerniť. Ale nadovšetko: mala schopnosť do knižnice prilákať aj ľudí, ktorí by za iných okolností neprišli – a nielen to, preniesla na nich svoju lásku ku knihám i zápal s knihou pracovať.“¹

V roku 1961 sa presťahovala do blízkej Jasenice, kde prežila tridsať rokov svojho života a naplno sa venovala písaniu ako dopisovateľka mnohých novín i časopisov. Tu napísala svoje literárne práce, medzi nimi i životopisnú trilógiu **Za oponou času**, ktorá má tri časti: **Úskalím detstva**, **Ošial' mladosti** (vydala Neografia 1995) a **Daň lásky** (JUGA 2002), ktorá vyšla až po autorkinej smrti.

Medzi jej literárne práce patrí i titul **Rôznofarebné čriepky**, v ktorých odovzdáva svoje životné skúsenosti mládeži. Je tiež spoluzostavovateľkou práce **Jasenica v toku storočí**, ktorá bola vydaná k 725. výročiu prvej písomnej zmienky obce.

V roku 1995 sa odsťahovala za deťmi do Prahy, kde v roku 2001 zomrela. Pochovaná je na cintoríne v Jasenici.

¹ Za oponou času. 3. kniha. Daň lásky. 2002, s. 175

Retro spomienka

Sťahovanie knižnice v roku 2005

Sťahovanie knižnice v roku 2020

Sťahovanie knižnice

Sťahovanie prebiehalo od 3. septembra 2020 do 22. novembra 2020. Celý proces nám komplikovala aj situácia súvisiaca so šírením koronavírusu. Systém sťahovania sme si vopred naplánovali. Najskôr sme knihy poviázali do balíkov a následne sme ich po jednotlivých oddeleniach prevážali do zrekonštruovanej budovy. Potom sme sťahovali regály. Knihy bolo potrebné roztriediť podľa autorov, žánrov, tematiky a opäť uložiť do regálov. Odhadom sme presťahovali asi 50 000 kníh. Tento proces bol fyzicky náročný. Vítaná bola pomoc zo strany študentov strojníckej a stavebnej školy a tiež obchodnej akadémie. Veľkou pomocou boli aj traja brigádnici, ktorí nám pomáhali pri tých najťažších prácach.

Po odsťahovaní knižného fondu nasledovalo sťahovanie ekonomickej agendy, archívnych priestorov, stolov, skríň, stoličiek, počítačov, a teda všetkého ostatného vybavenia. Touto cestou sa chcem poďakovať všetkým zainteresovaným a hlavne mojim kolegyniam a kolegom.

Ivana Knappová

Otvorenie zrekonštruovanej budovy knižnice

Budova Považskej knižnice v Považskej Bystrici prešla celkovou rekonštrukciou, ktorá bola zahájená v roku 2019 a ukončená v auguste 2020. Financovaná bola z prostriedkov nášho zriaďovateľa TSK v Trenčíne. Dňa 23.11.2020 otvorila svoje brány zrekonštruovaná budova knižnice.

Rekonštrukcia sa týkala zobytnenia podkrovia, v ktorom vznikli nové administratívne priestory a spoločenská miestnosť. Opravený bol interiér a exteriér celej budovy. Knižnica má novú elektroinštaláciu, klimatizáciu, vzduchotechniku, nové plynové kotly, podlahy, interiérovú a exteriérovú výmalbu. Návštevníci vchádzajú do budovy cez nový vstup a vybudovaný je aj centrálny výpožičný pult. Pre čitateľov máme novú čítareň a študovňu. V prvom týždni počas otvorenia knižnice k nám prišlo 444 návštevníkov, ktorí uskutočnili 3032 výpožičiek. Registrovali sme 225 nových čitateľov, z toho bolo 54 detí do 15 rokov. Veríme, že sa pandemická situácia zlepší a opäť budeme môcť poskytovať knižnično-informačné služby v plnom rozsahu.

Ivana Knappová

Naše online aktivity pokračovali

Po rozbehnutých jarných online aktivitách sme sa rozhodli pokračovať v nich aj počas leta. Naším priaznivcom sme prinášali rôzne zaujímavosti a rekordy zo sveta kníh pod názvom **Vedeli ste, že...?** Kto nás sledoval, tak sa dozvedel, že najviac prekladanou knihou okrem Biblie je Malý princ a zároveň najviac prekladaným autorom je Antoine de Saint Exupéry.

Letné obdobie bolo v plnom prúde a nás zaujímalo, ako ste ho trávili, čo ste čítali. Do online fotosúťaže **Leto s knihou** sa nám zapojilo množstvo priaznivcov, čo nás skutočne potešilo. Kničkami sme ocenili 6 súťažiacich.

Foto: Hanka Jurkovičová

Foto: Stanislava Jurkovičová

Od októbra bola celá knižnica z dôvodu preventívnych opatrení v súvislosti so šíriacim sa koronavírusom COVID-19 prerušovane zatvorená. V jesenný čas sme sa Vám opäť pripomínali prostredníctvom nášho facebooku. Spomienkou na detského spisovateľa Jozefa Pavloviča bola online súťaž s názvom **Knižky v skladačke**. Počas 10 pracovných dní sme uverejnili 10 dvojíc kníh z jeho bohatej tvorby, kde boli zámerne poprehadzované ich názvy. Úlohou našich čitateľov bolo zistiť a napísať, ako sa knižky volajú správne. Z nových knižiek sa mohli tešiť 2 súťažiaci.

Pre šikovné ručičky sme si pripravili online fotonávody, podľa ktorých sa dal vyrobiť napríklad jesenný venček, stojan nielen na ceruzky či rámy z lekárskeho paličiek.

Prvý decembrový týždeň sme odštartovali **Mikulášsku súťaž** o balíčky obsahujúce knižky a sladkosti. Podmienkou súťaže bolo byť fanúšikom našej facebookovej stránky, dať like i zdieľať príspevok a byť dieťa alebo rodič. Ocenili sme 3 deti.

December patril aj **Veľkému detektívnemu pátraniu s detektívom Oliverom Čitárikom**. Podľa našich zadaní bolo potrebné hľadať knihy a autorov, ale i dešifrovať, ktorá krajina má zaujímavý vianočný zvyk Jólabókaflóð. Knižky získali 2 súťažiaci.

Prostredníctvom **Knižničnej sovičky Aničky** sme ponúkli kreatívne vianočné nápady. Naši priaznivci sa mohli inšpirovať a vyrobiť si krásnych anjelov z poškodených kníh, ale aj vianočné ozdoby zo slaného cesta nielen na stromček. Rozlúčkou bola **Vianočná tajnička**, prostredníctvom ktorej sme Vám niečo zaželeli. Nová knižka sa dostala k 1 ocenej.

Knižný anjel

Potrebuje:
 Starú knihu/časopis
 lepidlo, trblietky, stužky,
 perličky alebo korálky,
 drevenú guľôčku, nožnice,
 zlaté "vlasy"

6. nalepíme krídla, anjela ozdobíme stužkami, trblietkami, ktoré sme naniesli pomocou lepidla a perličkami. Prilepíme drevenú korálku a na ňu zlaté "vlasy"

1.najlepšie je použiť lepenú knihu, ktorá po roztrhnutí drží listy spolu

2.roh strany zložíme k stredu väzby

3.takto zloženú stranu znova zložíme k stredu knihy

4.zložíme pretŕčajúci spodný roh dovnútra strany

5.odložíme si 2 stránky z knihy a zložíme každú zvlášť do harmoniky. V strede prehneme. Voľné konce zlepíme spolu

Súťažiaci odoslaním príspevkov súhlasili so zverejnením a so spracovaním osobných údajov. Tešilo nás, že ste sa aktívne zapájali a že sme s Vami boli napriek obmedzeniam v kontakte aj takýmto spôsobom.

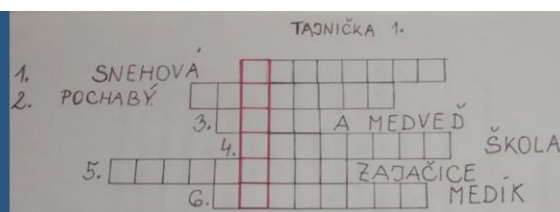
Denisa Mesíková

Vianočná tajnička

Milí naši čitatelia,

prežili sme jeden z najťažších rokov v histórii Považskej knižnice. Začiatkom marca nás prekvapila celosvetová pandémia, s ktorou nikto nerátal a ktorá zmenila životy nám všetkým. ☹ Stratili sme slobodu voľného pohybu, cestovania a spoznávania nových krajín, možnosť navštevovať rodiny a priateľov. Mnohí prišli o prácu i o život...

1. Kto by nepoznal krásny príbeh Gerdy a Kaja? Ak chce Gerda zachrániť svojho priateľa, musí prejsť ťažkú a dlhú cestu do ľadového kráľovstva, kde ho uväzní zlá Snehová

2. Malí a nezbední tvorovia číhajúci v lese??? Sú zvedaví, maličkí, a niekedy zlomyselní. Uhádnete, koho myslíme??? Ten náš je pochabý..... a je z knihy Romana Brata.

3. Príbeh a medveď snáď netreba veľmi predstavovať, pretože ho milujú deti z celého sveta a momentálne je to jedna z najobľúbenejších detských kníh.

4. Školy sú rôzne: veľká, malá, pekná, škaredá... A tá v tajničke je??? škola. Kniha je od autorky Daniely Krolupperovej.

5. Zajačice z milej a vtipnej knižky Jozefa Pavloviča sú neuveriteľné

6. Kto by nepoznal knižku Medík o malom mackovi s veľkými uškami??? Doplnite správny názov.

7. Ako sa volá kráľovstvo, v ktorom sú hlavnými hrdinami Anna, Elsa, snehuliak Olaf, škriatkovia a trollovia???

8. Kniha od Kristy Bendovej opisuje tradičnú bratislavskú rodinku, kde hlavnú úlohu hrajú aj zvieratká. Doplnite: z našej police.

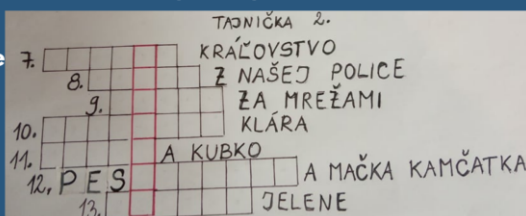
9. Tatkovia sú všelijakí. No aj ten najlepši tatko sa môže občas totálne zblázniť. A o tom hovorí výborná kniha od Davida Walliamsa za mrežami.

10. Malá Klára je jednoducho Dopíšte správny názov tejto super knihy pre dievčatká od Gabriely Futovej.

11. Vysoko v horách pasú ovečky dvaja valasi a jeden pes. Doplnite správne názov knihy od Marianny Grznárovej: a Kubko.

12. Na jednej rovine kdesi pod Krivánom žijú dvaja kuchári. Pes a mačka Kamčátka.

13. Jelene sú všelijaké... A tie z knihy Ľubomíra Feldeka sú dokonca farebné. Akej farby sú??? Doplnite správne: jelene.

Museli sme zvládnuť náročné obdobie rekonštrukcie budovy knižnice, počas ktorého boli naše služby obmedzené. Previerkou fyzickej kondície bolo opätovné sťahovanie. Tony kníh sme vlastnoručne prenášali a niekedy to bolo skutočne vyčerpávajúce. Zhoršená situácia znovu obmedzuje naše služby. Všetci nám chýbajte! Naši čitatelia, naši priatelia, naše pani učiteľky a naše deti, ktoré nás niekoľkokrát do mesiaca navštevovali.

Pripravili sme si preto pre Vás poslednú tohtoročnú tajničku, prostredníctvom ktorej Vám chceme zaželať a šťastný Nový rok. Snáď bude oveľa lepší.

S pozdravom Vaše pracovníčky Považskej knižnice

Správna odpoveď:

KRÁSNE VIANOCE

Dagmar Janotová a Scarlet Stehlíková

Knihárik/Občasník Považskej knižnice v Považskej Bystrici

Šéfredaktorka: Mgr. Denisa Mesíková **Redakčná rada:** Mgr. Andrea Smolková, Elena Kaplanová, Jana Tršková, Antonia Šaradinová, Milada Nemcová **Zodpovedná redaktorka:** Mgr. Ivana Knappová, riaditeľka PK v PB

Grafická úprava: Mgr. Denisa Mesíková **Kontakt:** denisa.mesikova@kniznicapb.sk, 042/465 35 11

Rok vydania: 2021

Fotografické a iné záznamy z činnosti knižnice a z podujatí PK v PB používame pre reklamné a propagačné účely organizácie.